یادداشت

روح‌الله لک علی‌آبادی
عضو فراکسیون ورزش مجلس

قانون برای همه

قوانین موجود در ورزش به انـدازه کافی ظرفیت و ابزار لازم را بـرای کنترل رفتار هـواداران در اختیار متولیان ایـن حوزه قرار داده اسـت؛ بنابراین، به نظر نمی‌رسـد تدوین آیین‌نامه‌ای جدید بتواند راهگشـای مشـکلات فعلی باشـد، به‌ویژه آنکه هنوز مشـخص نیست چنین آیین‌نامـه‌ای از چـه ضمانت اجرایی برخـوردار خواهد بود و تا چه انـدازه می‌تواند مانع تکرار تخلفات شـود. در این میـان، آرای کمیته‌های انضباطی فدراسـیون‌ها مهم‌تریـن ابـزار بازدارنـده بـرای برخـورد بـا تخلفات ورزشـی بـه شـمار می‌رونـد. تغییـر نتیجه مسـابقه، محرومیـت از میزبانـی و حتـی برگـزاری بـازی بدون حضور تماشـاگران نیز از جمله اهرم‌هایی هسـتند که می‌توانند فدراسـیون‌ها را در اجـرای قانون یاری کنند؛ البتـه به شـرط آنکـه اراده‌ای جـدی برای اسـتفاده از این ابزارها وجود داشـته باشـد. برخورد با باشـگاه‌های متخلـف نبایـد تابع نـام، جایگاه یـا میزان نفـوذ آنها باشـد. هر وقت واکنش فدراسـیون در برابـر تخلفات یک باشـگاه با اغماض همراه شـود، این شـائبه شـکل می‌گیـرد که برخی تیم‌ها از حاشـیه امـن برخوردارند و قرار نیسـت هزینه رفتارهای غیرقانونی خود را بپردازند. هیـچ باشـگاهی نبایـد بالاتـر از قانـون قـرار بگیرد. ورزش یکـی از مهم‌تریـن بسـترهای ایجـاد نشـاط اجتماعـی بوده و طبیعی اسـت کـه متولیـان آن باید بـا رفتارهایـی کـه فضـای سـالم رقابـت را مخدوش می‌کننـد، برخـوردی قاطـع و بـدون تبعیض داشـته باشند .

اتفاقـات هفته‌هـای اخیـر لیگ برتـر فوتبـال، نمونه روشـنی از ضرورت چنین برخوردی اسـت. شـعارهای توهین‌آمیـز برخـی هـواداران در هفته‌هـای اخیـر در ورزشـگاه به قدری شـرم‌آور و زشـت بود کـه نمی‌توان به سـادگی از آن عبـور کرد.

رفتـار ایـن دسـته از هـواداران و سـکوت یـا واکنش غیرقاطـع فدراسـیون فوتبـال در برابـر آن، بـه هیچ عنـوان قابل قبول نیسـت. وقتی یک باشـگاه توانایی مدیریـت سـکوهای خود را نـدارد، فدراسـیون باید با تذکری جدی و در صورت لـزوم، ورود کمیته انضباطی، این باشـگاه را ملـزم به پاسـخگویی کند.

تـداوم چنیـن رفتارهایی، در صـورت فقـدان برخورد مؤثـر، می‌توانـد دامنـه ماجرا را فراتـر از فوتبـال ببرد و پـای نهادهای مسـئول دیگـر را نیز به میان بکشـد. فوتبـال قـرار اسـت عامل همدلـی، نشـاط و نزدیکی مـردم باشـد، نـه بسـتری بـرای توهیـن به شـأن و شخصیت افراد. واقعاً تماشای مسـابقه‌ای که در آن به انسـان‌ها توهیـن می‌شـود، چه ارزشـی دارد؟

«ایران» آیین‌نامه تشکیل و فعالیت کانون هواداران باشگاه‌های فوتبال را بررسی می‌کند

فرهنگ‌سازی کاغذی

سـینا حسـینی / افزایـش ناهنجاری‌هـا در برخـی ورزشـگاه‌های فوتبال، بار دیگر ضـرورت بازنگری در شـیوه مدیریت سکوها و ساماندهی رفتار هواداران را بـه یکی از موضوعات مهم فوتبـال ایران تبدیل کرده اسـت. سـازمان لیگ نیز در واکنش به این شرایط، با ابـلاغ آیین‌نامه‌ای جدید به باشـگاه‌ها، تشـکیل کانون‌های هواداری را در دسـتور کار قرار داده تا از این طریق بتواند فضای ورزشـگاه‌ها را مدیریت و از تکرار رفتارهای خارج از عـرف جلوگیری کند.

بدون تردید، سـاماندهی هواداران و ایجاد ساختاری مشـخص برای ارتباط میان باشـگاه‌ها و تماشاگران، اقدامـی ضـروری و قابـل دفاع اسـت؛ اما پرسـش اصلی اینجاسـت که آیا ابلاغ یـک آیین‌نامه و تعیین مجموعه‌ای از وظایـف اداری می‌تواند فرهنگ حاکم بر سـکوها را تغییر دهد؟ تجربه سـال‌های گذشـته نشـان داده که فاصلـه قابل‌توجهی میـان تصویب دسـتورالعمل‌ها و اجـرای مؤثـر آنهـا وجـود دارد؛ فاصلـه‌ای کـه گاهی تمـام اهـداف یک طـرح را به حاشـیه می‌راند.

واقعیت این اسـت کـه کانون هـواداری نباید به یک تشـکل اداری با مسئولیت‌های مشـخص روی کاغذ تبدیل شـود. چنیـن مجموعـه‌ای زمانـی می‌تواند اثرگذار باشـد که از دل بدنه هواداران شـکل بگیرد، از اعتبـار اجتماعی برخوردار باشـد و ارتباطی واقعی و مسـتمر با باشگاه داشـته باشـد. نمی‌توان انتظار داشـت هواداری که هیچ نقشـی در تصمیم‌گیری‌ها نـدارد، بـا دریافت چنـد بخشـنامه بـه نماینده‌ای مسـئولیت‌پذیر برای مدیریت سـکوها تبدیل شود. تجربه‌هـای موفـق در فوتبـال جهـان نیـز نشـان می‌دهد که اصلاح رفتار تماشـاگران نیازمند آموزش مسـتمر، گفت‌وگـو، مشـارکت هـواداران، نظـارت هوشـمندانه و برخـورد قاطـع و عادلانه بـا تخلفات اسـت. همچنین نبایـد نقـش باشـگاه‌ها را در این مسـیر نادیده گرفـت؛ باشـگاه‌ها باید به‌جـای نگاه تشـریفاتی به کانون‌های هواداری، برای شـکل‌گیری ارتباطـی مؤثـر با تماشـاگران خـود سـرمایه‌گذاری کنند. سـازمان لیگ نیز بهتر اسـت به‌جای افزایش بـر حجـم دسـتورالعمل‌ها و پیچیدگی‌هـای اداری، سـازوکار اجرایـی و ضمانت‌های نظارتی مشـخصی طراحـی کند. تغییـر فرهنگ ورزشـگاه‌ها پـروژه‌ای کوتاه‌مدت و بخشـنامه‌ای نیسـت؛ مسیری تدریجی اسـت کـه بـدون اعتمادسـازی و مشـارکت واقعی هواداران به نتیجه نخواهد رسـید. سکوهای فوتبال بیـش از آیین‌نامـه، بـه برنامه‌ای عملـی و مدیریتی باورپذیر نیـاز دارند.

محمد طباطبایی، سرپرست دفتر امور فرهنگی وزارت ورزش در گفت‌وگو با «ایران»:

فوتبال بدون هوادار، یک مسابقه بی‌هویت است

مهری رنجبر / سـاماندهی هـواداران فوتبال و مقابله بـا ناهنجاری‌های ورزشـگاهی، یکـی از ضرورت‌های امـروز فوتبال ایران اسـت؛ موضوعی کـه وزارت ورزش و جوانان را به تدوین و ابـلاغ آیین‌نامه کانون هواداری بـرای باشـگاه‌های لیگ برتری واداشـته اسـت. این آیین‌نامـه با هدف تفکیـک هواداران واقعـی از تماشـاگرنماها، ارتقای فرهنـگ هواداری و فراهـم کردن محیطی امن برای تماشـاگران تدوین شـده و پیش‌نویس آن مردادماه در نشسـتی دو روزه بـا حضور معاونان فرهنگی باشـگاه‌ها در اصفهـان مـورد بررسـی قـرار گرفتـه بـود. سـیدمحمد طباطبایی احمدرضایی، سرپرسـت دفتر امور فرهنگی وزارت ورزش، در گفت‌وگو با «ایـران» درباره اهداف و جزئیات اجرای ایـن آیین‌نامه توضیح می‌دهد.

سـید محمد طباطبایی احمدرضایی با اشـاره به ضرورت سـاماندهی هواداران می‌گویـد: «پس از برخی ساختارشـکنی‌ها و رفتارهـای نامتعارف در برخی ورزشـگاه‌ها، راه‌انـدازی کانون هـواداری به یک ضرورت تبدیل شـد. باید میان هوادار واقعی، تماشاگر و تماشاگرنما تفاوت قائل شد و مشخص شـود هر فرد بـرای تبدیل شـدن به یک هـوادار مسئولیت‌پذیر چه مسـیری را باید طی کند.»

او با اشـاره به تجربه باشـگاه‌های بزرگ دنیا ادامه می‌دهـد: «فیفا و باشـگاه‌های معتبـر جهان نیز آیین‌نامه‌های مشـخصی در حوزه هواداری دارند. پیش از این هم در کشور آیین‌نامه‌ای تدوین شده بود، اما کاسـتی‌هایی داشـت. به همیـن دلیل، متناسب با شـرایط و نیازهای روز فوتبال ایران آن را بازنگری کردیم تا به مجموعه‌ای جامع برسیم.»

جایگاه هواداران باسابقه

سرپرسـت دفتـر امـور فرهنگـی وزارت ورزش، توجـه بـه جایـگاه هـواداران باسـابقه و تعریف مسـئولیت‌های اجتماعـی آنـان را از محورهـای مهـم ایـن دسـتورالعمل می‌دانـد. او می‌گوید: «کسـی که ۲۰ سـال در سـرما و گرما در ورزشـگاه حضور داشته و تیم محبوبش را تشویق کرده، باید جایگاه متفاوتی نسـبت به یک تماشـاگر تازه‌وارد داشـته باشـد. در آیین‌نامه، نحوه نظارت بر رفتار هواداران و مسئولیت‌های آنان نیز مشخص شده اسـت. هوادار بایـد بداند که رسـالت اجتماعی دارد و حضورش در ورزشـگاه تنها به تشـویق تیم محدود نمی‌شـود.»

به گفته سرپرسـت دفتر امور فرهنگـی وزارت ورزش، ارتقـای فرهنـگ هـواداری، حضـور عزتمندانه بانـوان در ورزشـگاه‌ها و تکریم پیشکسـوتان نیز مـورد توجه قـرار گرفته اسـت. همچنیـن مقرر شـده یک درصـد از بودجـه کل باشـگاه‌ها به فعالیت‌هـای کانون هـواداری اختصـاص یابـد تا بـرای تکریم هـواداران و پیشکسـوتان و فرهنگ‌سـازی در ورزشـگاه‌ها هزینه شـود.

آموزش و مدیریت هیجان تماشاگران

طباطبایـی احمدرضایی آموزش را یکی از ارکان اصلـی اجرای موفق آیین‌نامـه می‌دانـد و می‌گویـد: «سـرفصل‌های آموزشـی مشخص شـده و با معاونان فرهنگی باشگاه‌ها نیز در این زمینه جلسـه داشـته‌ایم. قرار اسـت طی یکـی دو هفتـه آینده نشسـتی بـا مسـئولان کانون‌هـای هـواداری برگـزار کنیـم. حتـی برای آمـوزش هـواداران از ظرفیـت هوش مصنوعی نیز استفاده خواهیم‌کرد.»

او دربـاره ایـن برنامـه توضیـح می‌دهـد: «برای نمونه، می‌توان شـرایط مسـابقه یک تیم مقابل تیمـی ماننـد منچسـتریونایتد را با حضـور ۱۰۰ تماشـاگر شبیه‌سـازی کرد و واکنـش آنها را در موقعیت‌هـای مختلـف سـنجید؛ از جمله کنترل خشـم و هیجان پـس از برد و باخـت، تصمیم اشـتباه داور یا رفتار تحریک‌آمیز یک تماشـاگر. هدف، آموزش مدیریـت هیجان و اصلاح رفتـار در ورزشـگاه اسـت. البته بـرای تحقـق ایـن برنامه‌هـا، همراهـی باشـگاه‌ها و اصحاب رسـانه ضـروری اسـت. ممکن اسـت آیین‌نامه در مرحلـه اجرا نواقصی داشـته باشـد، امـا باید فرصت اصـلاح و تکمیل آن را فراهم کنیم.»

فاصله تا شرایط مطلوب هواداری

سرپرسـت دفتر امور فرهنگـی وزارت ورزش معتقد اسـت ورزشگاه‌های ایران هنوز با شرایط مطلوب فرهنگی فاصله دارنـد. او در این‌بـاره می‌گویـد: «در مرحله اجـرا قطعـاً بـا چالش‌هایی روبه‌رو می‌شـویم، اما باید بـا بازبینی و اصلاح مقررات و استفاده از ظرفیت اسـتان‌ها، کانون‌هـای هـواداری و باشگاه‌ها، زمینه حضور امن تماشـاگران را فراهم کنیـم. ممکـن اسـت ادعـای داشـتن بهترین تجربه‌هـای موفـق در فوتبـال جهـان نیـز نشـان می‌دهد که اصلاح رفتار تماشـاگران نیازمند آموزش مسـتمر، گفت‌وگـو، مشـارکت هـواداران، نظـارت هوشـمندانه و برخـورد قاطـع و عادلانه بـا تخلفات اسـت. همچنین نبایـد نقـش باشـگاه‌ها را در این مسـیر نادیده گرفـت؛ باشـگاه‌ها باید به‌جـای نگاه تشـریفاتی به کانون‌های هواداری، برای شـکل‌گیری ارتباطـی مؤثـر با تماشـاگران خـود سـرمایه‌گذاری کنند. سـازمان لیگ نیز بهتر اسـت به‌جای افزایش بـر حجـم دسـتورالعمل‌ها و پیچیدگی‌هـای اداری، سـازوکار اجرایـی و ضمانت‌های نظارتی مشـخصی طراحـی کند. تغییـر فرهنگ ورزشـگاه‌ها پـروژه‌ای کوتاه‌مدت و بخشـنامه‌ای نیسـت؛ مسیری تدریجی اسـت کـه بـدون اعتمادسـازی و مشـارکت واقعی هواداران به نتیجه نخواهد رسـید. سکوهای فوتبال بیـش از آیین‌نامـه، بـه برنامه‌ای عملـی و مدیریتی باورپذیر نیـاز دارند.

منبع: فدراسیون فوتبال ایران

> هوادار هویت یک باشگاه است و باید از آن محافظت کرد. فوتبال زمانی هویت واقعی پیدا می‌کند که هوادار با اطمینان وارد ورزشگاه شود و با آرامش از آن خارج شود؛ چراکه فوتبال بدون هوادار هویت ندارد

محمد جمالی، معاون فرهنگی باشگاه پرسپولیس در گفت‌وگو با «ایران»:

تمام مفاد آیین‌نامه مورد پذیرش باشگاه‌ها نیست

گـروه ورزشـی/ ابـلاغ آیین‌نامـه فعالیـت کانون‌هـای هـواداری باشـگاه‌های لیگ برتر، بار دیگر موضوع نقش باشـگاه‌ها و نهادهای بالادسـتی در ساماندهی سکوها و ارتقای فرهنگ هواداری را به بحثی جـدی در فوتبـال ایران تبدیل کرده اسـت. محمـد جمالی، معاون فرهنگی باشگاه پرسـپولیس، با مثبت ارزیابی کردن بخشی از مفاد ایـن آیین‌نامه، معتقد اسـت تفاوت شـرایط باشـگاه‌ها و اقتضائات بومـی هر تیم باید در تدویـن و اجرای قوانین مورد توجـه قرار گیرد. جمالـی در گفت‌وگـو بـا «ایران» با اشـاره به اینکه آیین‌نامـه جدید را ۳۰ درصد حرکت روبـه جلو می‌داند، توضیـح داد: «در این آیین‌نامه نـگاه فرهنگی و موضوع فرهنگ‌سـازی دیده شـده، اما یکسـان در نظر گرفتن تمام تیم‌ها در اجرای قوانین، رویکرد درسـتی نیسـت.» او با تأکید بر اهمیت جایگاه تماشـاگران در فوتبال می‌گوید: «فوتبال بـرای هواداران تنها یک مسـابقه ورزشـی نیسـت، بلکه بخشـی از زندگی و اوقات فراغت آنهاسـت. به همین دلیل، فضای ورزشـگاه‌ها و اتفاقاتی که روی سـکوها رخ می‌دهد، اهمیت ویژه‌ای دارد. هواداران در جریان مسـابقات فشـارهای روانی مختلفـی را تجربه می‌کنند و باشـگاه‌ها وظیفه دارنـد با برنامه‌ریـزی دقیق، اجـرای قانونمند و سیاسـت‌های فرهنگی مناسـب، شـرایطی فراهم کنند تـا آرامش و لذت تماشـای فوتبال بـه ورزشـگاه‌ها بازگردد.» معـاون فرهنگی پرسـپولیس ادامـه داد: «تمـام مفـاد ایـن آیین‌نامه مـورد پذیرش مالک هر باشگاه نیسـت. براسـاس قوانین و رویه‌های بین‌المللی، فدراسـیون‌ها نمی‌تواننـد دربـاره تمـام ابعـاد فعالیـت هـواداران تصمیم‌گیـری کنند و این اختیار عمدتاً در مـوارد انضباطی معنا پیدا می‌کند. امـا در کل آیین‌نامـه را اقدامی مثبـت می‌دانیم که می‌تواند باشگاه‌ها را در مسیر مشخصی قرار دهد و بودجه‌ای ویژه برای توسعه فرهنگ هـواداری به مجموعه فوتبـال اضافه کند.»

جمالی بـا انتقاد از یک‌طرفه بودن نظام تشـویق و تنبیـه در فوتبال ایران توضیـح داد: «فدراسـیون باید بپذیرد همان‌طـور که به دلیل برخی رفتارهای روی سـکوها، باشـگاه‌ها را محروم یـا جریمه نقدی می‌کند، در حوزه تشـویق نیز نباید به یک پیام تشـکر بسـنده کند. نظام تشـویق و تنبیه باید در کنار یکدیگر تعریف شـود. بهتر اسـت درآمد حاصـل از جریمه‌ها برای توسـعه زیرسـاخت‌های هـواداری هزینه شود. وقتی باشگاه‌ها برای تأمین این زیرساخت‌ها درخواست همکاری می‌کنند، پاسـخ این اسـت که هزینه‌ها را از مالک باشـگاه بگیرید. فدراسـیون نمی‌تواند تمام مسـئولیت‌های مالی را به گردن باشگاه‌ها بیندازد و در عین حال، بدون مشـارکت آنها برای هواداران تصمیم بگیرد.» او در ادامه به ضرورت بررسـی شـرایط ورزشـگاه‌ها از نگاه تماشـاگران اشـاره کرد و گفت: «نهادهای بالادسـتی فوتبال فعلاً بیشـتر در جایـگاه قانونگذار قـرار گرفته‌اند، اما آیـا قوانین را از منظر هواداران بررسـی کرده‌اند؟ سـهم خودشـان در فرهنگ‌سازی ورزشـگاه‌ها چقدر بـوده و تا چه اندازه توانسـته‌اند امنیـت و آرامش تماشاگران را تأمین کنند؟ فدراسیون باید ابتدا ضعف‌های موجود در ساختار خودش را برطرف کند.» جمالی با اشاره به اقدامات فرهنگی پرسـپولیس در ادامه توضیح داد: «سیاسـت‌های تشویقی و تنبیهی برای هواداران و لیدرها در باشـگاه تعریف شـده و کانون هواداری نیز بودجه مسـتقلی دارد. باشـگاه پرسـپولیس یک مجموعه فرهنگی ورزشی اسـت و سال‌هاسـت در این حوزه فعالیت می‌کند. مدیریت رفتار هواداران و تشویق آنها در درجه اول برعهده خود باشگاه است.»

حجت‌الله بهمنی، معاون فرهنگی سازمان لیگ فوتبال در گفت‌وگو با «ایران»:

مجوز حرفه‌ای باشگاه‌های بی‌تفاوت به سکوها صادر نمی‌شود

پریسـا غفـاری/ بـا وجـود تدوین و ابـلاغ آیین‌نامه فعالیـت کانون‌های هـواداری باشـگاه‌های لیـگ برتـر، همچنان شاهد رفتارهای ناهنجار در برخی ورزشگاه‌های کشور هستیم که بازتاب منفی بسـیار زیادی در جامعه دارد. حجـت‌الله بهمنـی، معـاون فرهنگـی سـازمان لیگ، با تشـریح اقدامات انجام‌شـده برای ساماندهی هواداران، از الزامات جدید باشگاه‌ها و پیشـنهاد محرومیـت از دریافـت مجـوز حرفـه‌ای بـرای باشـگاه‌های کـم‌کار می‌گویـد. بهمنـی دربـاره رونـد اجـرای آیین‌نامـه کانون‌هـای هـواداری در گفت‌وگـو بـا «ایـران» توضیح می‌دهـد: «پروسـه فرهنگی کانون‌هـا در اغلب باشـگاه‌هایی که با عنوان مجموعه فرهنگی و ورزشـی فعالیت می‌کنند، آغاز شـده اسـت. شاهد هستیم که برخوردها و رفتارها در ورزشـگاه‌ها تغییر کرده و اقدامات انجام‌شـده تأثیـر خـود را بـر فضای سـکوها گذاشـته اسـت. با اینکه به هیأت‌رئیسـه فدراسـیون پیشـنهاد داده‌ایم برای ایجـاد ضمانت اجرایی ایـن آیین‌نامـه، باشـگاه‌هایی که در اجـرای مفـاد آن عملکرد مناسـبی ندارنـد، نتواننـد مجـوز حرفـه‌ای دریافـت کنند.»

او بـا اشـاره بـه جلسـات متعـدد بـا معاونـان فرهنگـی باشـگاه‌ها و ضرورت ایجاد سـاختار رسـمی برای فعالیت‌هـای هـواداری می‌گویـد: «تصویـب ایـن آیین‌نامـه یکـی از موضوعـات مهمی بود کـه به‌صورت جدی پیگیری شـد. الزام باشـگاه‌ها بـه ایجـاد معاونت فرهنگـی و کانون هواداری در سـاختار رسـمی آنها نیز از جملـه موارد مـورد تأکید بـود. در تدویـن این آیین‌نامـه، قوانین فیفا و تجربیات کشـورهای صاحب فوتبال، بویـژه انگلیـس، دربـاره حقـوق و مسـئولیت‌های هـواداران بررسـی و با شـرایط فرهنگی و اجتماعی کشور تطبیـق داده شـد. در این سـاختار، جایگاه معاون فرهنگی تعریف شـده و کانـون هـواداران نیـز زیرمجموعه آن قـرار گرفتـه اسـت. باشـگاه‌ها همکاری‌های لازم را انجـام داده‌اند و برای مشوقان سازماندهی‌شده کارت صـادر شـده و حتـی در ورزشـگاه‌ها صندلی مشـخصی به آنهـا اختصاص یافته اسـت.»

معاون فرهنگی سـازمان لیگ درباره نقش زیرساخت‌ها در کنترل سکوها نیز توضیـح می‌دهد: «هنـوز تمامی ورزشـگاه‌ها از نظـر سـخت‌افزاری شـرایط مطلوبـی ندارنـد و بـه دوربین‌های نظارتی مجهز نیسـتند، اما در مسـیر دریافت مجوز حرفه‌ای، بسـیاری از باشـگاه‌ها موظـف بـه تأمیـن امکانـات موردنیاز شـده‌اند. اسـتفاده از VAR و تصمیماتی که داور پس از بازبینی تصاویـر اتخاذ می‌کند نیز به کاهـش تنش‌ها روی سـکوها کمک کرده اسـت؛ چراکه هـواداران بـه این سیسـتم اعتمـاد دارند.»

بهمنـی بـا تأکیـد بـر ضـرورت نگاه فرهنگـی و مدیریتـی بـه فضـای ورزشـگاه‌ها ادامه می‌دهد: «ورزشگاه تنها محل برگـزاری مسـابقه فوتبال نیسـت، بلکه فضایی اجتماعی است کـه هـزاران نفـر از اقشـار مختلـف جامعـه در آن حضور پیـدا می‌کنند. برای مقابله با آسـیب‌های اجتماعی و رفتارهـای نامناسـب، بایـد بـه اقدامـات فرهنگـی و مدیریتی توجه داشـت و تنها به برخوردهای مقطعی تکیـه نکرد.»

بهمنـی دربـاره شـرایط انتخـاب معاونـان فرهنگـی باشـگاه‌ها و اهـداف آیین‌نامـه می‌گویـد: «معاونـان فرهنگـی بایـد حداقـل مدرک کارشناسـی و ۱۰ سـال سـابقه کاری داشـته باشـند و صـدور کارت فعالیـت آنها نیـز به تأییـد نهادهای ذی‌ربط بسـتگی دارد. ایـن آیین‌نامه می‌تواند موضوعاتـی همچون حقوق هـواداران، اسـتاندارد ورزشـگاه‌ها، امنیت، خدمات رفاهی، مسـئولیت باشـگاه‌ها، ارتبـاط بـا کانون‌هـای هـواداری و برنامه‌هـای فرهنگـی و آموزشـی را به‌طـور دقیق مشـخص کند.»

امین کریمیان، معاون فرهنگی باشگاه فولاد سپاهان در گفت‌وگو با «ایران»:

کانون‌های هواداری نباید قربانی تصمیم‌های سلیقه‌ای شوند

گروه ورزشی/ بداخلاقی‌های تماشاگران در برخـی دیدارهـای لیگ برتـر فوتبال، بـار دیگـر ضـرورت احیـای کانون‌های هـواداری را به دغدغه باشـگاه‌ها تبدیل کـرده اسـت؛ طرحی کـه پیـش از این نیـز بـا هـدف سـاماندهی هـواداران و کنترل فضای ورزشـگاه‌ها دنبال شـده، اما بـه دلایل مختلف بـه نتیجه مطلوب نرسـیده اسـت. حالا با ابـلاغ آیین‌نامه جدید کانون‌های هـواداری، بار دیگر این پرسـش مطرح اسـت که آیا ایـن طرح می‌تواند به سـرانجام برسـد؟

امین کریمیان، معاون فرهنگی باشـگاه فـولاد سـپاهان، در گفت‌وگو بـا «ایران» با اشاره به فراز و نشـیب‌های کانون‌های هواداری در یک دهـه اخیر می‌گوید: «در این مـدت تصمیمـات مختلفـی درباره کانون‌های هواداری گرفته شـده اسـت؛ مقطعـی آنها را مسـتقل کردنـد، زمانی منحـل شـدند و پـس از آن نیـز اعلام شـد کـه کانون‌هـای هـواداری بایـد در حوزه فرهنگـی فعالیت کننـد. حتی در مقاطعـی آیین‌نامه‌هایی تدویـن و ابلاغ شـد، اما هیچ‌کدام نتوانسـتند مسـیر فعالیت این کانون‌ها را به شکل مناسبی مشـخص کنند.»

او دربـاره آخریـن تحولات ایـن موضوع توضیح می‌دهد: «پیش‌نویس آیین‌نامه جدیـد مردادمـاه در نشسـت دو روزه اصفهـان بـا حضـور معاونـان فرهنگی باشـگاه‌ها بررسـی شـد. حاضـران دیدگاه‌های خـود را مطرح کردنـد و قرار بـود موضـوع در کمیسـیون فرهنگـی مجلـس نیـز بررسـی و تصویب شـود. هفته گذشـته هـم آیین‌نامـه به‌صورت رسـمی بـه باشـگاه‌ها ابلاغ شـد. حالا بایـد دید سرنوشـت ایـن آیین‌نامه چه خواهد شـد و آیا ماننـد نمونه‌های قبلی به فراموشی سـپرده می‌شـود یا سازوکار مشخصی برای نظارت و اجرای آن در نظر گرفته شـده است.»

کریمیـان در عیـن حـال بـه برخـی ابهامـات موجـود در متـن آیین‌نامـه اشـاره می‌کنـد و معتقـد اسـت چند بنـد آن نیازمند شفاف‌سـازی اسـت. بـه گفته او، در بنـد ۲-۲، موضوع رفتار اجتماعـی، فرهنگـی و انضباطـی بـا مشـارکت نماینـده باشـگاه مطـرح شـده، اما پیوسـت شـماره یک که باید چارچـوب رفتار حرفـه‌ای و فرهنگی را مشـخص کند، وجود ندارد. همچنین در ماده ۱-۵، تهیه و ابلاغ دستورالعمل انتخاب اعضـای کانون به فدراسـیون واگذار شـده و در ماده ۴ فصل دوم نیز باشـگاه‌ها موظف شـده‌اند اساسنامه کانـون خود را براسـاس الگوی مصوب وزارت ورزش و فدراسـیون تدویـن کنند .

او تأکیـد می‌کند: «یکـی از نکات مثبت ایـن آیین‌نامـه، الـزام باشـگاه‌ها بـه اختصـاص یـک درصـد از بودجـه خود به کانون هـواداری اسـت. کریمیان این تصمیـم را اقدامـی مؤثـر بـرای تقویت زیرسـاخت‌های فرهنگی و فراهم کردن امـکان فعالیـت منسـجم‌تر کانون‌هـا می‌دانـد.»

او دربـاره سـاختار جدیـد کانون‌هـا نیز معتقد اسـت که آیین‌نامـه، مدلی میان اسـتقلال و وابسـتگی به باشـگاه را دنبال می‌کند؛ سـاختاری که به تعبیـر او نوعی وضعیت «خصولتی» ایجاد کرده اسـت. این مدل اگر به‌درسـتی مدیریت شـود، می‌توانـد از حاشـیه‌سـازی‌ها جلوگیری کند .

او همچنین اسـتفاده از فضای مجازی را فرصتی همراه با حساسـیت‌های خاص می‌داند و می‌گوید: «کری‌خوانی بخشـی از فرهنگ هواداری اسـت، به شرط آنکه به توهیـن و بی‌احترامی تبدیل نشـود. متأسـفانه گاهی این مرز نادیـده گرفته می‌شود.»

امیـن کریمیـان بـا تأکیـد بر ضـرورت مدیریـت هیجان و خشـم هـواداران در زمان بـرد و باخت تیم‌ها، معتقد اسـت منشـأ بسـیاری از رفتارهـای نادرسـت سکوهای ورزشگاه نیست و گاهی افرادی خارج از ورزشـگاه با اهداف شـخصی به هـواداران خط می‌دهنـد. او کنترل این جریان‌هـا را ضروری می‌دانـد و به اجرای طرح ساماندهی هواداران روی سکوها در باشگاه سـپاهان، با الگوبرداری از باشگاه دورتمونـد، اشـاره می‌کنـد؛ اقدامی که هفتـه گذشـته در این باشـگاه بـه اجرا درآمده اسـت.

یادداشت

عباس صوفی
عضو فراکسیون ورزش مجلس

هواداری، اصل مهم فوتبال

هـواداری یکـی از ارکان مهـم و تأثیرگذار در سـاختار باشـگاهداری اسـت؛ موضوعی که نمی‌توان آن را تنها بـه حضور تماشـاگران در ورزشـگاه یا حمایـت از تیم در روزهـای مسـابقه خلاصه کـرد. هـواداری مفهومی گسـترده دارد که بـا فرهنگ، رفتـار اجتماعی و هویت باشـگاه‌ها پیونـدی عمیق برقـرار می‌کند. بـه همین دلیل، باشـگاه‌ها در کنار فعالیت‌هـای فنی، تیمداری و برنامه‌ریـزی اقتصـادی، بایـد بـرای سـاماندهی و ارتقـای فرهنـگ هواداری نیـز جایگاه ویـژه‌ای در نظر بگیرند .

یکـی از موضوعـات مهـم در ایـن زمینـه، آمـوزش هـواداران با هـدف مدیریت فضای ورزشـگاه و کاهش رفتارهـای ناپسـند اسـت. ایـن آموزش‌هـا نبایـد به توصیه‌های کلـی و مقطعـی محدود بمانـد، بلکه لازم اسـت بر پایه مطالعات علمـی، پژوهش‌های اجتماعی و نظر کارشناسـان حوزه ورزش و رفتارشناسـی طراحی شـود. هوادار، به‌عنـوان بخـش جدایی‌ناپذیر هویت باشـگاه، شایسـته احتـرام اسـت؛ امـا احتـرام به او نباید بـه معنـای نادیـده گرفتـن ضرورت آمـوزش و فرهنگ‌سـازی باشد.

هوادار باید بیاموزد که چگونـه در مواجهه با قضاوت اشـتباه داور، رفتـار تحریک‌آمیـز بازیکـن حریـف یـا حتی شکسـت تیم محبوبـش، خشـم و هیجان خود را مدیریـت کند. بـه همین ترتیـب، پیـروزی تیم نیز نبایـد بهانـه‌ای بـرای توهین، تمسـخر و تحقیـر رقبا باشـد. شـادی و ناراحتی، هر دو بخش طبیعی رقابت ورزشـی هسـتند، اما نحوه بروز این احساسات باید در چارچوب احتـرام متقابل و اصول اخلاقـی قرار گیرد. در این مسـیر، کانون‌هـای هواداری می‌توانند نقشـی مؤثر در شـکل‌گیری فرهنـگ صحیح ورزشـگاهی ایفا کنند. البتـه فعالیت این کانون‌ها زمانـی نتیجه‌بخش خواهد بـود که بر اسـاس اصول مشـخص، سـاختار منسـجم و آیین‌نامه‌هـای مـدون پیش بـرود. مهم‌تر از تدویـن مقررات، برخورداری آنهـا از ضمانت اجرایی اسـت؛ چراکـه بـدون نظـارت و سـازوکارهای عملی، بسـیاری از برنامه‌هـای فرهنگـی در حـد شـعار باقی خواهنـد ماند.

هـر باشـگاه، متناسـب بـا پیشـینه، هویـت و پایگاه اجتماعـی خـود، فرهنـگ هـواداری خاصـی دارد. بنابرایـن نمی‌تـوان نسـخه‌ای واحـد بـرای همـه باشـگاه‌ها تجویز کرد. همکاری باشـگاه‌ها با رسانه‌ها، نهادهـای فرهنگـی و متخصصـان علـوم اجتماعـی می‌توانـد زمینه‌سـاز تدویـن برنامه‌هایـی هدفمند و متناسـب با ویژگی‌های هر مجموعه باشد. در نهایت، هـواداری حرفه‌ای تنها به تشـویق پرشـور تیم خلاصه نمی‌شـود؛ بلکه احترام به رقبا، رعایت اخلاق ورزشـی و مسـئولیت‌پذیری اجتماعـی نیز از اجـزای اصلی آن اسـت. چنیـن نگاهی می‌توانـد ورزشـگاه را از فضایی رقابتـی بـه محیطی بـرای ترویـج فرهنـگ، احترام و رفتار مسـئولانه تبدیـل کند.